

Leto II.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Letna naročnina 25 Din, za inozemstvo 40 Din.

NA MEJAH

Štev. 3.

Ček. račun št. 12.886
Telefon Jesenice 625
Uprava in uredništvo:
Jesenice, Krekov dom

LIST ZA GOSPODARSTVO, PROSVETO IN KULTURO

Jesenice, 1. februarja 1937

V obrambo čuvarjev resnice

Vse je razdejano, vse uničeno, vse je razbito med seboj. Vihra križanja medsebojnih interesov je kakor vesoljni potop zagrabila in zagnila vse človeštvo, da ni nobenega mirnega zatočišča več, nobenega idiličnega kotička. Človek je proti človeku, stan proti stanu, narod proti narodu, države proti državi v krčnih prijemih grabijo okrog sebe vsepovsod nesrečo sipaje za bilko varljive sreče. Tistim pa, ki jo dosežejo, se spremenijo v grdo spako in se jim v obraz ostudno reži, opackana z egoizmom, prevaro, goljufijo, zagnjena v žalost netrohljivo lepoto, obrizgana s krvjo sobratov in s klicem rezkim po maščevanju rodi nemir — nesreče.

Če pogledamo domačo faro in v njej življenje vseh faranov, vidimo, da smo vse preveč le odsev splošnega življenja. Vsaka fara je družina, toda naša farna družina je vse preveč razdružena, razkosana po stoterih interesih, vse preveč so duše zbegane, so srca zastrupljena. Je, kakor da je hudič zanko in mrežo nastavil za svoj veliki lov, da bi razkosal faro in farane, razbil še zadnjo duhovno družnost v nas. Da, zdi se, da je glavni napad sedaj sem usmeril z geslom: Udaril bo pastirja in razkropile se bodo ovce.

Kdor je na Jesenicah prisluhnil zadnja leta, zadnje mesece in zlasti zadnje dni, za časa bojov za novo kolektivno pogodbo, je vsepovsod lahko zaznal spretno podiranje cerkvene avtoritete in njenega vpliva neposredno na javno, posredno pa tudi na zasebno življenje. Zakaj je v debatah toliko govorjenja o duhovščini, toliko krivičnega natolcevanja, toliko zlonamerne častikraje, toliko prihuljenega pritrjevanja bedastim šlagerjem, zakaj toliko zahrbtnega psovanja tega ali onega duhovnika, zakaj toliko sovraštva do duhovščine sploh? Zaradi duhovnikov in njihovih dobrih del morda? Ni ga morda niti enega, ki bi mogel reči, da je od njih zlo prejel in da jih zato upravičeno sovraži, pa jih je na stotine, ki so poleg duhovnih vrednot v duhovniku našle tudi najboljšega svetovalca in pomočnika v zadevah časnih dobrin. Zaradi katerega teh dobrih del nekateri premišljeno, mnogi brez preudarka pobirajo kamenje, da bi ga nanje metali. Ne zaradi njih, ki nimajo osebnih sovražnikov, ampak zaradi njihovih naukov, ki jih nekateri smrtno sovražijo, zaradi resnice, ki jo branijo, zaradi večnih in časovnih koristi, ki jih varjejo pred samopašnostjo nekaterih, je to sovraštvo, do grešnosti nespametno.

Nikomur ne bo to prineslo sreče, nikomur zadovoljstva. Še zadnji stebri duhovne stavbe, nasprotujoče težnjam sveta bodo tako porušene, še zadnje pristanišče za brodolomce bo uničeno.

Bodimo odkritosrčni in priznajmo, da je v veri mnogo sreče, često edina uteha. Časi so pač razbičali naše življenje prečesto tako, da na to ne utegnemo misliti. Trenutek nas zapelje, napačna smer nas vrže s tira, da gre življenje za hip mimo cilja in nas pušča prazne, osirotele. Koliko jih je že bilo, ki so tako šli mimo Cerkev

in proti veri, a so se za eno spoznanje bogatejši zopet vrnili k življenju in naukom naših očetov in naših mater.

Različno gledanje in borba za ureditev časov bi morala tu obstati s svetim spoštovanjem. Vsi bi morali imeti Cerkev in njeno življenje za nedotakljivo svetišče in varovati njegove neprecenljive vrednote. Tu moramo zato vsako rušenje ustaviti, vsako podiranje preprečiti. Ljudem, ki bi tu hoteli tla izpodkopavati z rušenjem avtoritete, z lažnim blatenjem in psovanjem njenega učenstva, moramo brez obotavljanja ustaviti njihovo uničujoče delo. Nasprotno je treba stesniti vez edinosti, združiti obstoječe zdrave sile v njeno obrambo.

Zato je velik zločin po vsem tem, ko je vse uničeno, hoteti in pomagati uničevati to zadnjo postojanko, zadnji regulator zdrave ureditve življenja in družbe. Katoličan, sin Cerkev, kako stojiš tu pred sodbo svoje lastne vesti, če mečeš blato vanjo? Četudi bi bilo to ali ono res, kar ni prav, kako neprav bi ravnal, če bi krvaveče rane odpiral, da bi iz njih krvavela celota in pešala skupnost. Ne, treba je iskati zdravja, bolečino zaradi skupnosti prekriti. — Na lasu je viselo življenje matere mnogih nepreskrbljenih otrok, pa dober zdravnik zato ni te niti pretrgal, ni pravil o pretečem dihu smrti, ampak je z veliko ljubeznijo in z močno dušo zbral vse sile in vse znanje, da je to nitko ohranil in upadajoči luči življenja prilil novega olja. Tako storimo tudi mi takrat, kadar je bolna Cerkev, bolna morda v njenih predstavnikih, zaradi človeških slabosti, ki v njih žive. — Pa če ni nič res, pa nobenih dokazov nimaš, pa psuješ Cerkev in duhovnika iz gole objestnosti ali iz čiste hudobije. Kako, ali te ni sram pred samim seboj napadati za hrbtno, lažno prišepetavati čisto izmišljotino poedincem na uho, brez vsake kontrole to brozgo laži in obrekovanj širiti dalje, pa je zelo nečastno, nepošteno in krivično, za katoličana glupo dejanje norca, ki svoj lasten dom zažiga.

Zdelo se nam je to potrebno povedati. Nagradil je sovražnik tako kopo obrekovanj in jih v teh dneh lansiral v svet na način, da ni mogoče prodreti do gnezda laži. Laži, laži! je njegovo načelo, nekaj bo že ostalo. Če se 90% teh laži razblini že čez eno uro, 10% bo le ostalo, bo zaupanje in vero omajalo v duhovnika in v Cerkev. Za revolucijo je treba, da pade ta steber, za anarhijo je treba, da je Cerkev opsovana v svojem svečenstvu, treba jo je v njem oblatiti, da more z Volterjem kričati: Uničite nesramnico.

Zapisi smo to dobro mislečim v trezen presodek, v svarilo in opozorilo, naj vse obrekovalce na licu mesta primejo za besedo, če upajo obstati pri trditvah in jih dovolj jasno izpovedo. Vsak organizem se mora braniti pred zastrupljanjem, braniti se moramo tudi mi katoličani, braniti svoje lastno zdravje, življenje Cer-

Z Jesenic

Iz trte izvite jeseniške novice.

Če jih še kdo ni slišal, je prav, da vendar zve, zakaj vse so zanimive. Tisti pa, ki so jih slišali, prosimo, naj nam oprostite, če jih v tisku ohranimo zgodovini.

Da je KID kolektivno pogodbo odpovedala, je kriva jeseniška JRZ in dr. Korošec.

Osnutek nove kol. pogodbe sta sestavila Tine Zupan in Križman skupno z direkcijo K. I. D. Pukšič jih je zasačil, ko so ravno skupaj sedeli in s stisnjenimi glavami usodno zaroto kovali. Pravil je to Arnežu.

Notranji minister dr. Korošec se je pripeljal na Jesenice in pregledal osnutek, ga odobrilo in ukazal: »Tak mora biti sprejet. Nič se ne sme na njem spreminjati.«

Križman je pismeno zahteval od KID, da morajo biti »zeleni« so-udeleženci na pogajanjih. Tine Zupan je to pismeno zahtevo videl, jo prepisal in prepis je bral Šoberl Ciril in pravil v večji družbi.

Križman je bil na pogajanjih v Ljubljani kar dva dni, potem so ga pa vendar ven vrgli. Pričajo vsi delavski delegati, če je bil pa istočasno na Jesenicah, mora imeti dvojnika.

Ko so Križmana ven vrgli, je šel na pogajanja Krašna.

Jeseniški občinski odbor je proti delavstvu, čeprav so to skoro sami delavci, pa za KID. Dr. Štempihar jih bo prisilil, da se bodo spreobrili.

Direkcija KID si je navzkriž. Ravn. Noot, dr. Obersnel, Klinar so proti osnutku, zanj so le Praprotnik, Dostal, Petrovič in Kuhar.

K takim novicam, ki jih širijo izvestni elementi s prozornimi cilji po tovarniških obratih in gostilnah, moremo reči samo to: Ubogi delavci, kakšnim neumnostim nasedajo.

Treba bi bilo k temu morda še dostaviti sledeče:

Metka Vidmar je prestopila v zvezo brezbožnikov;

Polde Govekar je postal propagandni minister za JRZ;

Dr. Rekar se je prelevil v klerikalca;

Svetnik Kastelic je na prižnici javno in brezobzirno nastopil proti soc. okrožnicam papežev;

Sava je začela teči proti Ratečam itd. itd.

Tako bi bil mir neumnosti še malo bolj popoln. Pametnemu dosti!

V župnijski kroniki je bilo v zadnji številki število rojstev v l. 1936 napačno navedeno. Nastala je pomota, da je bilo od 75 rojenih 27 rojenih v bolnici na Javnoriku, v resnici pa je teh 27 rojenih poleg onih 75. Tako je naravni prirastek v preteklem letu znašal okoli dva odstotka.

Zopet nov časopis na Jesenicah. Za našim listom je prišel »Tovarniški vestnik KID«, za tem pa sedaj »Naš kovinar«. Pa nikakor ni rečeno, da je s tem že konec. »Naš kovinar« bo izhajal po potrebi in pravi v svoji prvi številki, da hoče varovati delavske interese in delavsko skupnost. Zanimiv je sestav uprave in uredništva. Za konzorcij je predstavnik dr. Miha Potočnik, odvetniški koncipijent v pisarni dr. Stanovnika; odgovorni urednik je Miro Jeršič iz Ljubljane. Uredništvo in uprava pa sta na Jesenicah v prostorih Del. doma, kjer imajo svoj sedež marksistične organizacije.

»Stanovska organizacija delavstva«, v kateri so vključeni skoro izključno samo delavci gradbene tvrdke »Slograd«, ki gradi nove objekte in stanovanjske hiše naši industriji, je imela v nedeljo 24. januarja svoj ustanovni

kve, zase in še za tiste, ki to danes psujejo, pa bodo morda že jutri potrebni, da se od življenja in borbe upehani okrepejo iz njenih neusahljivih vrecev po rokah in po moči tistih, na katere so toliko blata krivično nametali.

Nam je Cerkev najvišji organizem na zemlji, najbolj nedotakljivo občestvo, nosilec zdravja

Sv. Križ — naše gorsko zdravilišče

Zdi se nam primerno in v interesu naše skupne gospodarske politike, da ne zanemarjamo naravnih virov narodnega gospodarstva. — V času letoviške manije, ki jo drugi kraji s kričečo reklamo izrabijo v svojo korist do skrajnosti, mi pozabljamo, da imamo pri Sv. Križu nad Jesenicami prelep idiličen kotiček slovenske zemlje, ki ga lahko vsakomur pokažemo in ki je poleg tega po svoji legi in ozračju naravno gorsko zdravilišče. — Izrabimo ga tedaj Sv. Križu in splošnosti v gospodarsko korist.

Svetokrižka gorska kotlina je odprta proti jugovzhodu, jugu in jugozapadu, zaprta pa proti severu in severovzhodu po karavanskih vrhovih Golice, Kleka in Rožčice. Ker ni izpostavljena severnim mrzlim viharjem, ima pozimi kljub visoki legi milo podnebje, vedno za nekaj stopinj manj mraza kakor v okoli 400 m nižje ležečem mestu Jesenicah. Ima srednjo padavino in zelo solučno lego.

Čeprav leže naselbine v nadmorski višini 1.000 do 1.250 m, še dobro uspeva žito in sadje.

Sv. Križ z okolico je zelo romantičen kraj z valovitim svetom, kjer se prijetno menjavajo številni smrekovi gozdovi s senožeti in pašniki prav do vrhov omenjenih karavanskih gora v višini okoli 1.800 do 1.900 m, ki so od jugoslovanske strani, t. j. od Sv. Križa, vsakemu prav lahko dostopne in naravnost preprežene z dobro vzdrževanimi planinskimi poti.

Zanimiva je geološka formacija terena. Dočim sestoji ves greben Karavank severno in severnozahodno od Sv. Križa iz hallstatskega apnenca triadske formacije, se v južnem delu svetokrižke gorske kotline menjavajo zaporedoma plasti triadskega apnenca, karbonskega skrilja z vmesnimi žilami kremenca, Werfenskega skrilja in črnega karbonskega apnenca z belimi žilami. V karbonskem apnencu se nahajajo krasni krenoidi (predpotopni okameneli črvi), v skrilju pa odlične okamenele praproti. Od Sv. Križa navzdol drži circa 4 km dolga, dobro urejena avtomobilska cesta do mesta Jesenic, odkoder vodijo državne ceste in železniške proge na vse strani (Bled, Bohinj, Kranjsko goru). Na tej cesti se vrši od zgodnje pomladi do pozne jeseni, zlasti v času, kadar narcise cveto, živahen avtomobilski promet. V letoviški sezoni pasira to cesto dnevno povprečno 10—15 avtomobilov, ki prevažajo izletnike posebno iz Bleda in Kranjske gore v to planinsko letovišče. Redni avtomobilski promet do sedaj še ni urejen, vendar pa stoji pred jeseniškim kolodvorom več avto-taksijev, ki prepeljejo izletnike v nekaj minutah k Sv. Križu.

Sv. Križ je ta čas najvišje ležeča naselbina v naši državi, ki ima električno luč od »Kranjskih deželnih elektrarn«, javno razsvetljava ob najprometnejši cesti, moderen vodovod in mnogo studencev z izborno in zdravo planinsko vodo. Vendar pa še manjka ponekod higijensko urejenih greznic in gnojišč. Letos dobi Sv. Križ vojaški in, kakor upamo, tudi poštni telefon.

Vsled višinske in močno solučne lege ter zaradi obširnih smrekovih gozdov, ki obdajajo Sv. Križ od vseh strani, ima ta kraj zelo zdravo podnebje, kar izpričuje izredno nizka umrljivost in redki slučajji tuberkuloze. Pri zadnji zdravniški preiskavi soloobvezne mladine v letu

in moči poedincev in človeških skupnosti, je studenec žive vode in tega studenca zastrupljavati pustiti ne smemo. Kdor je torej živ ud na telesu Cerkev, kdor že sam ni zastrupljen, nam bo prav dal in bo z nami branil čistost studenca in zdravje in srečo družbe človeške. — Oče laži je hudič, mi pa bodimo otroci Resnice in jo branimo.

1935 je našel šef jeseniškega protituberkuloznega dispanzerja dr. Tomaž Furlan v celi svetokrižki šoli med otroki od 6 do 15 leta samo en pojav tuberkuloze, kar je glasom izjave edinstven slučaj v celem radovljiškem srezu in morda v celi Sloveniji. Zadnjih 10 let ni bilo treba niti enkrat zaradi nalezljivih bolezni prekiniti šolskega pouka ali pa kontumacirati kake hiše.

Visoka je tudi terapijska vrednost klime tega planinskega zdravilišča na podlagi dolgoletnih zdravniških opazovanj, indikacije in kontraindikacije. Citiramo izjavo uglednega jeseniškega zdravnika dr. Marčiča:

»Sv. Križ nad Jesenicami je primerno okrevališče za rekonvalescento po vseh težkih boleznih in operacijah. V prvi vrsti pa je specielno zdravilišče za bolezni, katerih zdravljenje ima za predpogoj čisti planinski, z oconom nasičeni, prahu prosti zrak, ki vsebuje le potrebno količino vlage, nad tisoč metrov visoko, proti severnim in severozapadnim vetrovom zaščiteno solučno lego. Med te bolezni spadajo v prvi vrsti one, ki izvirajo od odvišnega delovanja ščitne žleze. Te so hiperterioza, tirsotoksikoza in prava basedova bolezen. Od poslednje stopnje te bolezni pa zopet oni, ki iz kateregakoli vzroka niso operirani, in oni, ki so rekonvalescenti po operaciji golše. Začetni in lahki slučajji pljučne tuberkuloze, kronične bronhitide, mefizemi pljuč in bronhialni astma se izvršno lečijo brez drugih pripomočkov pri Sv. Križu. Sv. Križ je tudi izvršno lečilišče za arteriosklerostike in sploh obolenja, ki nagibajo k možganski kapi in to v poletju, ko je drugje neznosna vročina. Živčno bolni ljudje pa se celo leto pri Sv. Križu izvršno počutijo in tudi ozdravijo. Našteti slučajji bolezni, ki se izvršno zdravijo pri Sv. Križu, niso povzeti iz teorije, temveč dognani na podlagi večletnega opazovanja praktičnega zdravnika. Poleg naštetih bolezni je še mnogo drugih, ki bi našle pri Sv. Križu izvršno okrevališče.

Sv. Križ je kontraindiciran le za težke odprte pljučne tuberkuloze in bolezni, ki ne prenašajo take višine in jim prija le morski zrak in huda vročina, kakor težke kostne tuberkuloze itd.

V narcisni sezoni obiše Sv. Križ in okolico dnevno povprečno 500 izletnikov; poleti so vsa razpoložljiva prenočišča oddana letoviškim gostom in turistom, pozimi, zlasti ob nedeljah, pa smučarjem. In to brez vsake reklame.

Tujsko prometna statistika jeseniške občine izkazuje samo za Sv. Križ, brez 5 družstvenih planinskih koč v bližini, ki so najbolj obiskane:

za leto 1933. 229 prijav in 283 prenočnin
za leto 1934. 348 prijav in 1486 prenočnin
za leto 1935. 422 prijav in 1352 prenočnin.

Nastavitvena kapaciteta kraja znaša:

1. v petih kočah: 27 sob (s 53 posteljami ter skupno ležišče za 124 oseb),
 2. v gostilnah in pensionih: 26 sob s 55 posteljami,
 3. pri zasebnikih: 19 sob s 53 posteljami.
- Skupaj: 72 sob s 141 posteljami in skupna ležišča za 124 oseb.

Tujsko prometno društvo pri Sv. Križu, ki se je letos ustanovilo, bo moralo predvsem skrbeti

za to, da se zviša nastavitvena kapaciteta kraja, ki je bila dosedaj nezadostna. — Pripominjamo, da sedaj gradi nov lep hotel stavbenik g. Belcjan, s čimer bo v pogostinskem oziru mnogo izboljšano.

Dnevni penzioni (hrana, stanovanje in postrežba) pri Sv. Križu znašajo po kakovosti od 35 do 50 Din. Pol ure hoda od Sv. Križa so »Savske jame« z opuščnim rudnikom za železo. V bližini Sv. Križa je petero močno obiskovanih planinskih koč v oddaljenosti pol do 2 in pol ure, in sicer: dve kočice »Slovenskega planinskega društva« na Golici, kočica turističnega kluba »Skale« na Rožci, alpinsko športnega kluba »Gorenjec« na Črnem vrhu in sport. kluba »Bratstvo« na Pustem rovtu. Vse kočice so dostopne tudi nečlanom in zadnje tri oskrbovane celo leto. Pri

kočah so lepi smučarski tereni, kjer se vršijo pozimi razne tekme. Iz Črnega vrha (ca 1250 m), kjer je gostilna in penzion »Tršan« ter kočica alpinskega športnega kluba »Gorenjec«, je krasen razgled zlasti po triglavskem pogorju, z Golice pa znana in edinstvena panorama po vsej Sloveniji in Koroški tja do Visokih Tur. V narcisni sezoni, ki traja ca. en mesec, je povsod zrak prepojen z opojnim duhom milijonov belih narcis, ki spremljajo turista prav do vrha Golice. Pa tudi ostala planinska flora (encijan, murke, rododendron itd.) je bogata. Golica in Rožčica ne zaostajata mnogo za slovito floro na Begunjsčici. Kako privlačen je ta kraj, je razvidno tudi iz tega, da se mnogi letoviški gostje povračajo leto za letom zopet k Sv. Križu na oddih kljub bližini Bleda in Bohinja.

V združništvo novih smeri!

V onih časih, ko so pri nas in v tujini začele stopati v življenje mnoge zadrug: gospodarske, kreditne in druge, je bil njihov cilj in namen predvsem pomagati poedincem v njihovi gospodarski stiski in se zlasti izogniti prevelikemu izkoriščanju po privatnih denarnih mogotcih in po zasebni trgovini.

Takrat še ni bilo množice trgovcev, kakor jih imamo danes, in tisti, ki so bili, so bili tesneje povezani v vsakem kraju v skupnost, ki je znala po predhodnem domenku zavarovati z visokimi procentualnimi dobički interese posameznih pripadnikov te skupnosti. Konsumne zadrug kot konkurenčna podjetja so bile radi znižanja cen življenjskih potrebščin revnim slojem nujno potrebne. Kjer so bile take zadrug ustanovljene in so imele srečo, da so dobile zmožno in pošteno vodstvo, so ljudem, ki so se zbrali v njihovem okrilju, zelo mnogo koristile tako v gospodarskem kakor tudi v združno vzgojnem smislu. Jačale so zavest skupnosti in po moči združnega podjetja podporno silo članov združnikov napram mnogim življenjskim preizkušnjam, v katerih bi bili sicer podlegli. Bile so to v nekaterih krajih prave trdnjave gotove skupnosti, pričetki in osnova masovnih gibanj. — Poglejmo lepo zgodovino I. delavskega konsumnega društva na Jesenicah! Jeseničanom je pač dobro znana in smelo trdimo, da je kljub nekaterim poznejšim hibam delovanje »črnega konsumna« v pravcu gori navedenih misli zares častno vršilo svojo dolžnost. Kdor bi hotel objektivno pisati zgodovino jeseniških organizacijskih pokretov, ne bo mogel brez priznanja mimo navedene delavske institucije.

Toda časi so se spremenili. Trgovstvo se je namnožilo in kakor povsod, je tudi v tem stanu padel smisel za skupnost. V borbi za obstoj je samo uveljelo med seboj neizprosno konkurenco in jo samo obstoječi zakoni ovirajo, da se ne razbóhoti v vsej divjosti. — Konsumno združništvo kot konkurenčno podjetje tu iz mnogih vzrokov ne more slediti in počasi prenehava v javnem poslovnem svetu igrati vlogo regulatorja blagovnih cen. Dobički konsumov so se moralno nujno skrčiti, zmanjšale so se bonitete, danje članstvu v procentih, blagu ali kako drugače in se bodo morale še. To je nujen postulat časa in se tako zmožna vodstva se bodo v teh spremenjenih razmerah zastonj trudila, da bi zaupano jim gospodarstvo po starem sistemu mogla dvigniti na nekdanje višine.

Dolgoletni člani, ki so v preteklih časih skozi leta in leta imeli v svojem konsumnem združništvu mnogo opore in veliko koristi, pa ne zmorejo doumeti novih razmer, so često krivični v

svojih očitkih in izjavah, tičočih se njihovih nekdanjih gospodarskih trdnjav. Mnogi, ki so v združništvu iskali le svojih koristi, prehajajo k privatnim trgovcem. Oboji rušijo združno disciplino in položaj še bolj otežkočajo.

Tako je stanje danes, delno po krivdi časov in razmer, delno po krivdi vodstva združništva samega, ker ni takoj, ko so vstajale nove razmere, razumelo časa in svoje gospodarske politike prav usmerilo, kakor bi bilo tudi itak sicer prav in pametno, četudi bi ostalo vse tako, kot je bilo nekdanj.

Zadnji čas je, po našem mnenju, da se v zadrug vpelje nov duh in nov sistem in je napak, da se že zdavnaj ni. Zadruga ni več regulator cen in v osebno korist vseh posameznih članov razpršeno skupno gospodarstvo. Ona je v danih razmerah le občestvena vez vseh včlanjenih, katere namen mora biti, da ob solidnih normalnih cenah ves presežek naloži in uporabi za okrepitev svojega lastnega gospodarstva. Članstvo se mora odreči neposrednim ciljem in mora iste žrtvovati združni skupnosti, zavedajoč se, da bodo tako po skupnem gospodarstvu sami postali močni, odporni in neupogljiva enota. Kako neprecenljive vrednosti bi bilo n. pr. za jeseniško delavsko gibanje sploh, če bi imele njihove združne institucije težke milijone, ki so jih v procentih razpršile med svoje članstvo, da od njih danes nihče nič nima, samo v blagu, v delnicah, v nepremičninah. V slučaju nujne potrebe bi delavstvo za žrtve, ki jih je tam postilo, našlo lahko mesece dolgo nezlomljivo oporo.

Mi zato trdimo, da je v združništvu sploh, zlasti pa kar sumimo, treba uvesti brezpogojno višje vidike, ki imajo pred očmi varstvo celote in njeno bodočnost. Treba je članstvu razložiti prehod iz stare v novo dobo, lahko bi rekli: iz priložnostnega in osebno profitarkega v urejeno načrtno gospodarstvo. — Vemo, da vsi tega ne bodo hoteli razumeti, mnogi pa bodo. Prvi bodo šli, drugi bodo ostali. Naše konsumno gospodarstvo ima še zdravo osnovo. Vodstvo na njem lahko zgradi nov red po načelu, da je skupnost treba utrjevati radi vseh poedincev kot celote in zanjo delati. V tem je naloga in smisel in v tem edinem je tudi rešitev našega konsumnega gospodarstva.

Vse drugo pa kaže le na nerazumevanje časov, razmer in sodobnih zahtev. Naša misel je: ozdravljenje in zdravje, vse drugo so le injekcije k lažjemu gotovemu umiranju. Nas je strah že pred samo mislijo, da bi se to slednje moglo zgoditi. Zato na delo za močno združništvo, da ne bo na tolikih nesebičnih žrtvah premnogih delavcev zgrajena — gospodarska razvalina!

občni zbor v veliki dvorani Krekovega doma. Dasi je zaradi nastale hude zime trdke »Slograd« prav v zadnjem času odpustila oziroma poslala na dopust večino svojega gradbenega delavstva, je bila udeležba na občnem zboru zelo zadovoljiva. Udeležilo se je zborovanja okrog sto delavcev in so mnogi prišli iz oddaljenih krajev, kjer zdaj preživljajo svoj neprosto voljni dopust in tako pokazali, da smatrajo svojo strokovno organizacijo za zelo važno. Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora tov. šavli in po pozdravu navzočih predal besedo tovarišu Gasarju, ki je navzočim zborovalcem objasnjeval smisel organizacije in njenih pravil in važnost kat. strokovnega pokreta. Nato so sledila poročila odbornikov pripravljalnega odbora, katera so dokazovala o življenjski sposobnosti tega dela našega strokovnega gibanja. Organizacija je že v času priprav za formalno ureditev svojega obstoja marljivo delala za prestiž in koristi svojih članov. Nešteto intervencij je bilo izvršenih zanje. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen odbor s predsednikom Leskovicem Ivanom, enim najbolj agilnih članov in organizatorjev gradbenega delavstva.

Uradne številke na občini izpričujejo, da smo na Jesenicah v preteklem letu popili 120.152 litrov vina, 1.445 litrov vinskega mošta, 25.217 litrov piva, 2.469 litrov špirita, 2.951 litrov žganja, 891 litrov ruma, 976 litrov likerjev. Seveda pa ti uradni podatki še niso vsi. Že to, kar je uradno ugotovljeno, bi po približni prodajni ceni stalo okrog dva milijona dinarjev. Napram številkam v prejšnjih letih je to tako malo, da smo začudeni na občini ponovno iskali informacij. Če bo šlo tako naprej, potem se še dolgo ne bo izpolnila odločna volja g. Toneta, ki je pred nekaj leti poslušal pridigo g. župnika, v kateri je isti bičal, da smo v letu prej uni-

Mezdni boj prav pripravimo

čili za nad štiri milijone dinarjev alkoholnih pijač. Ko je g. Anton prišel iz cerkve, je rekel ganjen od trdnega sklepa poboljšanja: »Ne sme biti več tako! To leto se bomo potrudili, da ga pospravimo za 5 milijonov.« — No, pa tudi dva milijona je že lep znesek. Nič nam ne bi škodilo, če gremo tu še za en milijon nazaj. Taka rakova pot bi bila zelo zdrava za naše žepce, pa tudi za splošno naše življenje.

Policajska ura je končno pri nas postala odločno činitelj za zapiranje pogostinskih lokalov. Odkar imamo policijo, je v tem oziru več reda. Večina prebivalstva in tudi gostilničarjev to dejstvo z veseljem pozdravlja. Vsak je naslednji dan vesel, da se je dobro naspal po zaslugi policijske ure. Pravi vinski bratci pa se seveda ne dajo ugnati. Ti gredo izven območja naše policije in tam gasiljo po gostilnah svojo strašno žejo včasih do svetlega jutra. Pravijo, da teh bratev ni ravno malo.

Delovni čas v trgovskih obratih

Prinašamo v ponatisku prošnjo Društva jeseniških trgovcev in Društva trgovskih pomočnikov na kr. bansko upravo glede obratovanja v trgovskih lokalih. Prošnja doslej še ni rešena, dasi je preteklo že nad šest mesecev od vložitve. Čujemo ponovno pritožbe iz trgovskih in pomočniških krogov zaradi teh neurejenih razmer, ki vodijo v nekaterih slučajih do nelegalne konkurence in nepotrebnih trenj med našim trgovstvom. — Povsod imajo te zadeve urejene, kakor je prav; čas je, da se tudi pri nas uvede red. Prošnja, ki naj jo reši oblast zaprašnosti in ugotovi njenim zdravim težnjam, se glasi:

Kralj. banski upravi
dravske banovine
v Ljubljani.

Podpisana Zveza pomočniških zborov, zdru-

Če prav prevdarimo prilike med našim delavstvom in njegovo razmerje do delodajalca, do K.I.D., imamo vtis, da se srečujeta dva svetova z nasprotnimi interesi. Bolj kakor kjerkoli v naši domovini vstaja iz teh razmer razrednobojno stremljenje in ustvarja nekako latentno krizo v medsebojnem razmerju teh dveh skupin.

Ni naše mnenje, da je tako prav. Mi mislimo nasprotno, da bi moralo vladati med interesi obeh skupin radi gospodarskega prestiža obojih kar moč lepo soglasje, da bi industrija napredovala in bila kos novodobnim zahtevam tehnike in pritisku rastoče konkurence. Treba pa bi bilo tudi delavstvu nuditi vse, kar industrija prinese, ne da bi bil oviran njen napredek in s tem seveda tudi obstoj v njej zaposlenega delavstva. Morala bi se na vsak način odpraviti stalna kriza nezaupanja in strah pred nesigurno bodočnostjo teh stotin proletarcev. — Kakor je drevo z vsemi koreninami zasidrano v zemlji in iz nje črpa življenje, tako bi moralo biti delavstvo s svojimi življenjskimi interesi trdno zasidrano v podjetju in z njim tvoriti eno interesno skupnost. Več kakor tista dnevna mezda, drugačne vezi bi tu morale biti, da bi ob povezanosti interesov zrastle tudi povezanost duha.

Teh vezi ni. Zakaj jih ni, danes ne bomo razglabljali. Morda se homo pozneje kdaj k temu vprašanju vrnil in ga skušali pravično osvetliti. Veliko bi nam bilo na tem, če bi jih mogli pomagati ustvarjati. — Nekaj drugega nam leži tu na srecu, kar bi radi podudari, to namreč: Dokler stvari stoji tako, kot so, dokler samo mezdna pogodba bolj razdvaja kakor druži in ustvarja nasprotstva, negotovost in boje za materijelne koristi, mora delavstvo z njim računati in se nanje pripravljati. To pa ne z zabavljanjem in

hujskanjem, ne preračunjenimi udarnimi gesli in morda še s farško gonjo, ampak z dosledno strokovno izobrazbo, z neoporečnim varovanjem časti delavskih slojev in njihovih človeških pravic. Zrelo delavstvo, duhovno močno delavstvo bo ob čuvanju svoje časti in resnosti mnogo več doseglo kakor nebrzdana masa s svojimi izbruhi. Psovke, neutemeljeni napadi, grožnje in pretnje na javnih zborovanjih, vlačenje dnevene politike v mezдне boje, hujskajoči, demagoški, na aplavz preračunjeni govori gredo vedno mimo pravih interesov delavstva in jim čisto zelo mnogo škodijo, včasih vse poderejo.

Zlasti pa bi s posebnim oziranjem na naše razmere mislili, da bi moralo delavstvo za boj z gospodarsko tako močnim nasprotnikom tudi svoje vrste gospodarsko, materialno usposobiti. Gospodarska pripravljenost bi morala biti ob tej nesigurnosti hrbtnica vsemu delavskemu gibanju. Dokler je v tovarni na stotine delavcev, ki imajo na svojo plačo po 2, 3, 5 do 14 zaporednih rubežni, dokler v desetih prosijo za predujem, dokler bomo proti gospodarskim organizacijam zabavljali, mesto da jih podpiramo in po časopisjih neprestano oglašamo, naj člani strokovnih organizacij vendar plačajo tisto borno članarino, dokler bodo delavci na svojih občnih zborih poročali le o par tisočih ali par desetisočih zneskov v raznih fondih, toliko časa ne smemo reči, da smo za boj tudi materialno svoje vrste usposobili.

Dokler vzroki mezdni kriz in bojev niso odpravljeni, je treba biti nanje pripravljen. Vsi bi se morali truditi za to, da zginejo; dokler pa so, nam bo priznal, kdor je pošten, da so navedene misli tako uvaževanja vredne, da resno delavstvo ne more preko njih. Naj torej tudi ne gre. Mezdni boji naj nas najdejo pripravljene.

Naša cerkvena glasba, pereče vprašanje*

Pod tem zaglavjem je izšel v št. 2. »Na mejah« članek, kateri bi utegnil našo javnost čisto napačno informirati. Zato podajam tu nekaj stvarnih pojasnil s prošnjo na uredništvo, da se objavi v 3. številki 1937.

Naša cerkvena glasba res ni tam, kot bi morala biti, toda vzroki tiče popolnoma drugje (člankar dobro ve, kje), kot jih je on navedel. Ne smemo namreč prezreti, da izhaja člankar iz grupe, kateri sem jaz na poti in se trudi, da me prežene z Jesenic, četudi najpodlejšim potom.

Trditev, da naš cerkveni pevski zbor komaj životari (po njegovem še životariti ne bi smel), ni resnična. Resnica pa je, da je zapustilo le nekaj ljudi naš zbor, tako zvanih »dr. Vseznalov«, ki so mu delali povsod ovire, da se ni mogel razmahnuti. Za cerkveni koncert sem organiziral dovolj imeniten zbor in ga tudi dobro pripravil. Vsi na novo pridobljeni člani so prišli z namenom, da pri njem ostanejo in bi bili tudi ostali, ako bi ne bilo teh ljudi, kateri so z ignoriranjem vsaj po koncertu in s posebnimi vajami onemogočili nadaljnji razvoj.

Teh ljudi se je zbor, hvala Bogu, srečno iznebil za vedno. Kdor hoče namesto barake postaviti novo stavbo, mora prejšnjo podreti. Enako se je moralo zgoditi z našim zborom. Vse, kar je bilo pri njem zdravega, plemenitega, dela in uka voljnega, se je privzelo v novi zbor, zunaj so ostali le častihlepneži in taki, ki so z vsemi silami vlekli voz zbora nazaj, namesto naprej. Zbor ima sedaj prav zdravo jedro, vse predpogoje za napredek, ker je osnovan na široki, nevtralnii podlagi. V njem ni več prepira in prerakanja, ampak najlepša sloga, pravo bratsko in prijateljsko razmerje. Vsak, kdor ima zmožnosti in veselje do cerkvenega petja, ne samo da lahko, ampak je prijazno vabljen k sodelovanju, ne glede na njegovo politično opre-

deljenost. Novi člani se redno priglašajo, vaje so dobro obiskane in nas je dan za dnem več. Apeliram tem potom na vse, katerim je cerkveno petje pri srecu, da se zboru pridružijo (pogajivci ne!) in povzdignemo to petje čimprej do Jesenic primerne višine. Tu je tujskoprometni kraj in po njegovi glasbi presojaajo tujei naprednost kraja.

Goji se tudi lep moški zbor in upati je, da ga bo naša javnost imela kmalu čast slišati. Pokazalo se bo kmalu, da je jeseniška cerkvena glasba kar v najbolj varnih in večjih rokah, četudi ne konservatorista, pač pa človeka, ki je na tem polju odnesel mnogo lavorik z zbori, ki so slediti njegovim navodilom (naš dosedanji žal ni maral slediti), ima skušenj več ko dovolj za svoj poklic in je bil tu potreben, kakor slepeu pogled.

Vse vaje se vršijo točno ob 8 (20. uri) v župnijski dvorani v naslednjem redu:

Ponedeljek: moški glasovi za mešani zbor; sredi: ženski glasovi za mešani zbor; četrtek: moški zbor; petek: skupna vaja mešanega zbora.

Ako nisem prav vsem po godu, ne morem pomagati. Je mar kdo drugi? Vsak ima svoje napake in misli. Pripomnim le, da med res kulturnimi in poštenimi ljudmi nisem imel nikoli nasprotnikov. Moj značaj je nezlomljiv in se je ob njem razbilo že nešteto zahrbtnih intrig. Prijateljsko svarim vse dobro misleče, da se ne dajo begati in ne nasledajo zahrbtnim ljudem.

Kot organist sem na orglah prejel nešteto priznanj za pravilno in dovršeno igranje od raznih strokovnjakov in cerkvenih dostojanstvenikov. Priznala bo to tudi jeseniška javnost, ki poslušala moje igranje ob 6 in 10 ter popoldne. Ob 8 sem pa vedno na Savi. Kakšno igranje je takrat, se mene ne tiče, tudi ne vem. Ako se hoče meni naptiti odgovornost tudi za osmo mašo, naj se šolska prestavi na Savo, bom pa doma igral, mi bo še ljubše.

Vsem prijateljem lepe cerkvene glasbe pevski pozdrav!

Fabijan Avguštin, organist in pevovodja.

*Prinašamo gorenji članek v celoti, kakor smo ga prejeli, ker ima vsakdo pravico, da se po svoje brani.

Zaklad v Hrenovici

Kateri Savčan in Jeseničan ne pozna Hrenovice? Bajе so jo tako imenovali po ljubljanskem škofu Hrenu. Na Savi meji Hrenovico star grad, ali kakor pravijo sedaj, graščina. Za graščino stoji še nekdanja grajska gospodarska poslopja. Na leseni steni enega teh poslopij visi križ, katerega je po ustnem izročilu prinesel pobožen romar za pokoro peš s Svetih Višarij. Med potjo je onemogel in tu umrl. Preden je izdihnil, je še povedal, da poslopje, na katerem bo visel ta križ, ne bo nikoli zgorelo. V resnici visi križ že stoletja tu, tudi gorelo je že v najbližji okolici, ampak stavbe, na kateri visi križ, se ogenj še dotaknil ni.

Na drugi strani ceste je stala tako imenovana »kašta«. Starejši ljudje jo še pomnijo. Tu so plavžarji in fužinarji dobivali hrano namesto plače. Na mestu, kjer je danes stanovanje tovarniškega vrtnarja, je stala hišica, ki so jo imenovali »tičnica«. Za njo še danes stoji zid. Pri zidu je bila mreža, v kateri so imeli zaprtega zadnjega medveda z Možaklje. Desno od tega zidu je hribček »kucelj«. Vrh tega hribčka je stala stara lopa. V lopi so baje igrali vsako noč štirje zeleni možje karte in stražili tam zakopan zaklad. Pred približno 60 leti se je zgodila tu naslednja zgodba.

V plavžu, kjer so topili železo, so imeli takrat dvanajsturni delavnik. Med tem, ko se je ruda topila v peči, so imeli delavci daljše pavze. Morali so čakati, da je priteklo železo iz peči. Ko so tako čakali, so marsikatero pametno, pa tudi nespametno potuhtali. Tako so se nekoč menili, da bi šli kopat »šacc«, kateri je menda zakopan v Hrenovici. Med temi delavci je bil tudi neki Avternek, ki je bil strašno navdušen. Njemu se je celo sanjalo, kako je kopal »šacc«. Tovariši, ki so bili zelo prebrisani, so se zmenili, da mu pošteno zagodejo. Na skrivaj so dobili zabojček, v katerega so nasuli surovega železa, da je v zabojčku žvenketalo kot zlato. To skrinjico so zakopali na Kucel. Zraven so dali tudi kos starega gnilega lesa, ki se v temi sveti. Potem so pripravili star lonec, skozi dno so napravili luknjo, zavezali lonec v svinjino in tudi skozi njo naredili luknjo. Skozi prebito luknjo

lonca in skozi svinjino so potegnili dreto. Če to dreto dva vlečeta, se sliši tako grozno, peklen-skemu glasu podobno cviljenje.

Neko noč, bilo je ravno o polnoči, so se vsi odpravili s krampi proti Hrenovici. Imeli so ravno daljšo pavzo. Na pol pota so se spomnili, da glavnega, to je blagoslovljene vode, nimajo s seboj. Toda, kje naj sedaj o polnoči dobijo blagoslovljeno vodo? V starem mlinu sta stanovali takrat dve stari sestri, Mina in Jera Stumpfajeva. Na ti dve se spomni eden kopačev, pa hajd nazaj po blagoslovljeno vodo. Eden je klical Jero, drugi je motil Avternika, tretji pa je naložil vode kar iz rak, potem pa brž nazaj v Hrenovico. Avternik prične kopati na določenem mestu. Kopač ne sme ziniti niti besedice, ker sicer zaklad izgine. Poleg kopača sta stala dva moža z lonci v roki. Kakor hitro je hotel kaj ziniti, sta mu pljusknila perišče vode v obraz. Kopač je kopal, kopal in kopal, lonec z dreto pa je tulil, kot da bi bilo poleg zaklada sto vragov. Naenkrat se zasveti. Še parkrat udari s krampom, pa že začuti, da je zadel ob trd les. Ves vesel odpre usta, da bi zakričal, da je našel zaklad, toda ona dva z vodo sta bila hitrejša in treščila sta mu vso vodo, kar je je ostalo, v obraz, da je bil Avternik tiho. Skoz in skoz premočen od potu in vode je pograbil zaboj in tekkel proti Jesenicam. Hotel je zaklad skriti v Milanov log. Med tekom se je ozrl nazaj in zagledal, da tečeta za njim dva orožnika. Bila sta dva preoblečena delavca. Ves prestrašen vrže skrinjico kar v grmovje in teče, kar ga neso noge — domov na Murovo. Preoblečena orožnika sta imela nalogo pospraviti vse, kar je ostalo. Drugi dan ni bilo ničesar več videti od kopanja zaklada.

Ko so drugi večer prišli spet na delo, pa so o celi stvari molčali, kot bi je ne bilo. Le Avterniku se ni zdelo vse to prav, toda molčal je tudi on.

Ko bi danes Avternik še živel, bi lahko videl, da je bila to predpoda zakladov, ker bo tekom let Hrenovica res podobna zakladnici, ki pa seveda ne bo v zemlji, ampak na površju. Te zaklade bo kopala s svojim delavstvom K. I. D. v obratih, ki se danes tam grade.

Oj predpust, ti čas presneti

Že več let ni bilo tako kratkega predpusta kot je letos; komaj da se je pričel, že gre h koncu. Jesenice so kraj, kjer po veliki večini prebiva izključno samo industrijsko delavstvo, tako da je domačega, kmečkega ljudstva le neznaten odstotek. Zato pa pri nedeljskih jutranjih cerkvenih opravilih ni dosti razlike med predpustom, postom, poletjem ali pa adventom, v kolikor se tiče oklicev, kajti teh je na Jesenicah vedno na preostajanje in so že tako običajni, da verniki niti s kašljem ne prenehajo pri oklicih, kot se to zelo rado pripeti v kmečkih farah. Torej, po oklicih sodeč bi se nepoznavalec Jesenic lahko zmotil glede letnega časa.

Drugače je to v javnem življenju. V splošnem sicer letošnji predpust poteka še kar dosti mirno, brez šumnih veselice. Pred leti so Jesenice, ako je nanese kratek predpust, kar tekmovala, da v kratkih tednih razvrstijo vse napovedane in nenapovedane predpustne prireditve in primanjkovalo je primernih lokalov in plesišč.

Letos nič tega, par slabo obiskanih plesnih prireditev, to je vse, nobenega rajanja in razgrajanja v poznih jutranjih urah kot druga leta.

Je pač riskirana stvar danes prirejati veselice. Takse poberejo velik del dohodkov in če je slab obisk, je deficit takoj tu. Tega se pa vsako društvo nemalo boji. Ker na Jesenicah mora biti kaj posebnega in to vsako leto, ni smelo letos postati izjema in tako smo dobili mesto običajnega fantovskega mesarski ples, kateri se pa tudi ni mogel veseliti prevelike udeležbe.

Sicer pa je letošnji predpust za jeseniško delovno ljudstvo v znamenju pogajanj za kolektivno pogodbo, in v skrbi za bodočnost tudi še tako živahnemu delavskemu trpinu preide veselje do plesa. Mi pa pravimo: čim manj plesnih prireditev, tem bolje bo prospevalo jeseniško delovno ljudstvo.

Ker pa je naša današnja številka zadnja v letošnjem predpustu in da nam ne bo kdo očital, da nimamo nobenega smisla za nekaj predpustnega humorja, naj otmemo pozabi nekatere prav originalne, ki so se zadnje čase pripetile na Jesenicah, oziroma v bližnji okolici, za boljše prebavo pustnih dni.

Neki jeseniški purgar jo je mahnil na sprehod proti Žirovnici. Ko se je vračal, se mu je

ženje trgovcev za dravsko banovino v Ljubljani, podružnica na Jesenicah, in Združenje trgovcev na Jesenicah sta na svoji skupni seji dne 6. junija 1936 ob 20½ uri sklenili zaprositi visoki naslov za uredbo, katera naj bi se izdala o odpiranju in zapiranju trgovin ter nedeljskega počitka za Jesenice, Javornik in Koroško Belo, in to:

1. Trgovine naj bi se v poletnem času odpirale zjutraj od 7. do 12. ure dopoldne, popoldne pa od 14. do 19. ure zvečer.

2. Vse nedelje in praznike, kateri so zaznamovani z rdečim tiskom, se smatrajo za popolni počitek in so v nedeljah in praznikih trgovine v gori omenjenih krajih popolnoma zaprte.

Uverjeni smo, da naslovljena oblast tej naši prošnji in sklepu v polnem obsegu ugoditi.

Jesenice, 10. jun. 1936.

Predsednik trgovcev:
Fürsager.

Predsednik trg. pom.:
Edi Majerhold.

Tajnica:
Strugar Marica.

Fare in kraji v Radovljickem okraju, dopisujte v list „Na Mejah“

Prosveta

»Gobavi vitez« v režiji g. Lampiča na odru Krekovega doma je bil splošno zelo lepo podan. Igralci so večinoma zelo častno rešili svoje vloge. Kdor pa se je premalo potrudil, da bi v igro dušo dal in življenje vlijel, je sam o sebi kritiko ustvaril, da še ni zrel. Publiko so dobri igralci v celoti potegnili za seboj v svet romantike in mističnega čustvovanja. Malokatero oko je ostalo pri tej predstavi neorošeno. — Škoda, da društvo igre ne ponovi. Po strukturi in izoblikovanju bi delo to zaslužilo, publike pa bi tudi v drugič gotovo ne manjkalo.

»Otroško tragedijo« pripravlja sedaj društvo »Aljaž«. Po mnogih le-

tih bo to krasno odrsko delo zadihalo zopet svoje bogastvo v našo revščino. Tragedijo pripravljajo naši najbolj vestni in priljubljeni igralci. Zato vemo, da bo podana lepo in želimo, da Jeseničani ne gredo mimo nje.

Zene, članice ženskega odseka, preveč pozabljajo na svoje tedenske sestanke ob ponedeljkih. Pridite, da se na njih pogovorimo o življenjskih težavah in skrbeh, ki vas tarejo, in se navzamete zopet novega ognja za svoje ideale, za katere ste že toliko trpele. Pa še eno: Kako prav bi bilo, če bi prav na te sestanke matere svoje hčere s seboj pripeljale.

Prosvetni večer s pestrim sporedom pripravljaja organizacija stavbinskega delavstva. Na tem večeru bodo nastopili v vseh točkah sami člani »Stanovske delavske organizacije stavbincev«, med njimi mnogi prvičkrat na našem odru. Pozdravljamo iniciativnost organizacije in pričakujemo, da bo naša javnost podprla plemenito stremljenje teh delavskih trpinov.

naenkrat zahotelo čašo pristne kave in to baš v trenutku, ko je drobil korake mimo neke javor-niške gostilne. Takoj je zavil notri, odložil površnik, sedel za mizo in poklical natakario: »Ali imate morda kaj cikoriije pri hiši?« jo je vprašal. »Seveda jo imamo in še precej.« »Hm, ali bi mi hoteli pokazati to vašo cikoriijo?« »Radevolje, zakaj pa ne!« je odvrnila gibčna natakario in že je odfrčala v kuhinjo. Kmalu se je vrnila s polnim naročjem znanega Francka, ime, katerega pri nas nekateri slovujejo kot je zapisano, namreč: F-r-a-n-c-k. »Ali je to vse?« je vprašal jeseniški kofetar. »Prav vse, niti trohice cikoriije ni več v kuhinji.« »Dobro, pustite cikoriijo tu in zdaj mi skuhajte dobro kavo!« Tableau.

V kino Krekov dom imajo na pustno nedeljo popoldne vsi stari upokojeanci brezplačen vstop — ako so v spremstvu svojih staršev.

Znano je, da je jeseniški ženski svet prav rad zelo »naciran« in »napucan«. Ko je zadnjega 18. Janko prinesel domov še precej rejeno mesečno kuverto, ga je žena na vse načine mrevarila, češ, da naj ji kupi nov plašč. »Ne gre, pa ne gre«, se je otepal Janko, »ne morem ti ugoditi, sicer pridem še v arest.«

»Saj ravno zato«, je hitro povzela žena, »le pomisli, kakšen vtis bom napravila, ko te pridem v novem plašču obiskat v Kranjsko goro.«

Čopov Joža je vodil nekega Angleža po naših planinah. Prišla sta na rovt, kjer so stale same planšarske kočice in staje. Anglež je bil silno vesel tega gorskega raja in prepričan je bil, da sem gori, v to rajsko atmosfero, še ni zašla odurna zapadna civilizacija. Ko sta prišla do kočice, pred katero je planšarica baš kozo molzla, jo je Anglež, katerega je Joža v kratkem času seznanil s slovenščino, prijazno vprašal: »Kako pa je ime tej tvoji kozici?« »Greta Garbo«, se je zadrila majerca.

*Naročajte svoicem,
ki so v tujini naš list. Raz-
veselili jih boste zelo.*

Ko je zdravnik prišel k Ngavemu Toneju, je vprašal ženo, če mu je merila temperaturo, kot je bil naročil.

»O, seveda sem mu! Izposodila sem si barometer, mu ga položila na prsi, in ko sem čez čas pogledala, je kazalo na »zelo suho«, nakar sem poslala v Krekov dom po pol litra dingača.«

Na jeseniškem kolodvoru je stal brzovlak pripravljen za odhod proti Zagrebu. Vljudni sprevodnik je uslužno stal pred vagonom in potnike, ki so prihajali, vpraševal, za kateri razred imajo vozne listke, prvi, drugi ali tretji, nakar jim je odkazal vagon in prostor.

Izpod podvoza je po stopnicah prišla mladenka, katera je na rokah nosila v belo opremo povitega otroka. Tudi to je vljudni sprevodnik ustavil z besedami: »Prvi, drugi ali tretji?« Dekle je zardelo in tiho odvrnilo: »Saj ni moj, jaz sem le pestunja!«

Kljub temu, da takozvana španska gripa tudi Jeseničanom ni prizanesla in je bilo mnogo obolenj, bela teta smrt zadnje čase ni imela dosti opravka. Ko je Andrejčkov Jože oni dan naletel na jeseniškega grobarja Miho, ga je vprašal, če ima kaj dosti opravka, nakar se je Miha kratko odrezal: »Že štirinajst dni nisem žive duše pokopal.«

Hranilnica in posojilnica na Jesenicah

obrestuje vse vloge
do najvišje v zakonih
dočleno meje.
Nove vloge izplačuje
vedno promptno.

Za elektriko

Vam nudi vse najugodnejše

Jože Markež

Jesenice, telefon št. 605

VAVPOTIČ FRANC, TAPETNIK
Jesenice, Ukova ulica 1

Ker sem preuredil svojo delavnico, lahko dobite na zalogi vsa tapetniška dela, kakor divane, žimnice, kauče, fotelje itd. Sprejemam tudi v to stroko spadajoča popravila.

MATIJA KURNIK

MIZARSKA DELAVNICA
JESENICE, PRI VILMANU-MARKOTU

Izdeluje najfinejša in preprosta dela po predloženih risbah odnosno po lastnih načrtih. Popravlja tudi staro pohištvo, da je kot novo.

SOLIDNE CENE — SOLIDNO DELO!

Ceneno in dobro prehrano, vina na debelo in drobno dobite in kupite najugodnejše v

LJUDSKI KUHINJI

JESENICE KREKOV DOM